

Verksamhet

Djurhållning
Jomala

Beslut enligt djurskyddslagen (1998:95) för landskapet Åland

1. ÅMHM beslutar¹ att samtliga katter som infångats med undantag av två kastrerade hankatter omplaceras eller avlivas, totalt 6 vuxna katter och 9 kattungar.

ÅMHM förelägger er vidare² att vidta följande åtgärder avseende de två kvarvarande kastrerade hankatterna:

2. Katterna ska få lämpligt foder avsedd för katter (se råd 1 punkt nedan).
Tidsfrist: omedelbart.
3. Katterna ska ha tillgång till minst en kattlåda inomhus såvitt de inte kan lämna huset när som helst på eget bevåg (se även råd 2 punkt nedan).
Tidsfrist: omedelbart.
4. Katterna ska få (veterinär)vård utan dröjsmål när de är i behov av det (se även råd 3 punkt nedan).
Tidsfrist: omedelbart.

Motivering

1. Myndigheten anser att det enda sättet att försäkra sig om att djurhållarens katter hålls under acceptabla förhållanden och inte utsätts för onödigt lidande, är att ta bort de flesta katterna från hans ägo.

Djurskyddslagen 51 §: Brådskande åtgärder

Om det behövs av djurskyddsskäl, får tillsynsmyndighet med avvikelse från 48 och 49 §§ vidta omedelbara åtgärder för att trygga djurs välbefinnande. I detta syfte kan djuren ges skötsel, foder eller annat som är nödvändigt för deras välbefinnande. Djur kan även flyttas för vård på annan plats eller, om

¹ med stöd av 51 § i djurskyddslagen (1998:95) för landskapet Åland

² med stöd av 49 § i djurskyddslagen (1998:95) för landskapet Åland

detta inte är möjligt eller ändamålsenligt, avlivas, sändas till slakt eller säljas till gängse pris.

Djuren har fångats in av djurhållaren samt dennes vuxna son. Varje djur undersöktes hos ÅMHHM efter infångandet. Det framkom att flera katter var i dåligt eller mycket dåligt skick.

En okastrerad hankatt var i så dåligt skick och utmärglad (BCS 1/9) att den avlivades direkt. Vid obduktionen visade det sig att kattens tunntarm var full med bandmask, delvis fanns även hakmask i tarmen. Katten var så mager att det inte fanns någon vanlig fettvävnad kvar runt organen och fettvävnaden i kröset var av orange-brun färg. Katten hade fri vätska i bukhålan som med stor sannolikhet hade bildats på grund av proteinbrist i blodet. Katten saknade även flera framtänder.

Samtliga digivande honor (3 djur) var avmagrade, BCS 2/9. Det är inte onormalt att digivande hondjur kan magra i viss mån. En hullpoäng ner till 3,5/9 är därför acceptabelt för digivande honkatter (normalt hull är 5/9). Djurhållarens katter var alldeles för magra för att falla inom ramen för vad som är acceptabelt.

En av de tre digivande honorna saknade flera tänder och tandköttet efter dessa tänder var uppsvullet och inflammerat. Flera kvarvarande tänder hade kraftig tandsten och gingivit. Katten visade tydliga tecken på smärta vid munhåleundersökningen.

Samtliga nio små kattungar (ålder mellan 4-8 veckor) var magra och hade uppsvullna bukar, sannolikt på grund av maskangrepp.

En äldre kattunge (uppskattningsvis född våren 2024) hade ett gammalt hornhinnesar som inte fått någon behandling och orsakat katten mycket lidande och smärta. Såret hade läkt ihop med ärrbildning på hornhinnan som kommer att orsaka katten ringa synnedsättningar. Det handlade om en honkatt som inte hade setts till på gården under sommaren och som dök upp på gården i november/december 2024. Det är sannolikt, men inte helt klart bevisat, att katten härstammar från djurhållarens gård.

Två okastrerade ganska tama hankatter var i bättre skick än övriga katter. Djurhållarens son, som bor med på gården, önskade att ha dessa kvar och försäkrade att han skulle ta väl hand om dem. Familjen betalade för deras kastrering, vaccinering och chipmärkning. Katterna skulle hållas inomhus med möjlighet till utomhusvistelse. I samtal med djurhållarens son kunde myndigheten konstatera att han verkade motiverad att förbättra katthållningen på gården men att han inte har mycket kunskap om katthållning. Råd gavs avseende utfodring, behov av kattlåda och

veterinärvård. Myndigheten bedömde att sonen var villig att se till att hans föräldrar följer dessa råd och att de därmed kunde vara lämpliga att ta hand om maximalt två vuxna, friska och kastrerade katter.

2. Vid inspektionen den 24.10.2024 visade det sig att katterna utfodrades utöver kattfoder även med olämpligt foder så som gröt och rester från matbordet.

Katter är strikta köttätare och kan inte tillgodogöra sig kolhydrater på samma sätt som exempelvis hundar, människor eller växtätare. En för stor mängd kolhydrater i fodret leder till att katterna får för lite fett och protein vilket leder till avmagring och dålig muskelmassa samt dålig allmän hälsa. Kattmat som finns att köpa innehåller i de flesta fall redan en del kolhydrater och det är därför direkt olämpligt att ytterligare öka denna andel genom att erbjuda katterna exempelvis gröt, makaroner eller liknande. Det är direkt skadligt att erbjuda katten matrester från den egna maten då det innehåller alldeles för mycket salt och andra kryddor som är skadliga och delvis giftiga för katter.

Hundar och katter ska dagligen utfodras så djuren hålls i ett hälsosamt hull. Fodret ska garantera tillräcklig, allsidig och välbalanserad näringstillförsel som främjar en god hälsa för djuren och förebygger hälsostörningar.³

3. Vid inspektionen den 24.10.2024 hölls katter inomhus utan fri tillgång ut men det fanns ingen kattlåda i huset där katterna kunde uträtta sina behov.

Katter behöver kunna utföra sina behov på lämpliga ställen. Deras naturliga beteende är att uppsöka särskilda platser för detta, där det finns uppsugande material samt material som avföringen kan grävas ned i. Om inga sådana platser finns tillgängliga när katten är kiss- eller bajsnodig utsätts den för lidande då den försöker hålla sig och till slut måste utföra sina behov på platser som den normalt skulle undvika.

Katter ska ha tillgång till kattlåda för att uträtta sina behov om de hålls inomhus och saknar fri tillgång till utomhusvistelse. Kattlådan ska hållas tillfredsställande ren och normalt städas varje dag.⁴

---

³ Landskapsförordning om hållande av hund och katt (2024:25), 38 §

⁴ Landskapsförordning om hållande av hund och katt (2024:25), 20 §

4. Flera katter som vistades på gården var i dåligt skick och/eller haft behov av veterinärvård som inte getts dem (se motivering punkt 1). Eftersom det finns katter kvar på gården är det av stor vikt att dessa får veterinärvård när det behövs.

Djur skall behandlas väl och skyddas mot onödigt lidande och sjukdom. Djurens hälsa skall främjas och hänsyn skall tas till djurens fysiologiska och beteendemässiga behov.⁵

Djur som insjuknat skall ges ändamålsenlig vård.⁶

Djur skall (...) skyddas mot onödigt lidande, stress och sjukdom. De skall hållas och skötas (...) på ett sådant sätt att det främjar deras hälsa.⁷

Ett sjukt eller skadat djur skall snarast ges nödvändig vård, om inte sjukdomen eller skadan är så svår att djuret måste avlivas omedelbart.⁸

Hörande

Djurhållaren hördes skriftligen på samtliga punkter.

Djurhållaren framförde det muntliga önskemålet att de även kunde behålla honkatten med de dåliga tänderna, annars hade han inga åsikter angående omplacering/avlivning eller övriga åtgärder.

Myndigheten tog hörandet i beaktande vid beslutsfattandet men bedömde det som olämpligt att lämna tillbaka ett kroniskt sjukt djur till en djurhållningsplats där sjuka djur inte hade fått ändamålsenlig vård och där djurhållarens vuxna son just försökte införskaffa kunskap och införa bättre katthållning.

Råd enligt 47§ djurskyddslagen (1998:95) för landskapet Åland

1. Kattfoder som kan köpas i mataffär eller djuraffär är helfoder som

---

⁵ Djurskyddslag (1998:95) för landskapet Åland, 3 §

⁶ Djurskyddslag (1998:95) för landskapet Åland, 6 §

⁷ Djurskyddsförordning (1998:96), 1 §

⁸ Djurskyddsförordning (1998:96), 1 §

försörjer katter med allt den behöver. Deras foderstat behöver således inte kompletteras. Många katter uppskattar heller inte omväxling utan äter gärna samma foder hela tiden. Vill man ändå erbjuda något extra gott vid vissa tillfällen kan man komplettera exempelvis med köttfärs, äggula, fisk och annat animaliskt protein – utan tillsats av salt eller kryddor. Om man vill erbjuda katterna mjölk utöver vatten är det viktigt att använda sig av laktosfri mjölk då de annars riskera få diarré.

Kastrerade katter riskerar att bli överviktiga. Om ni märker att katterna börjar bli tjocka måste matransonen begränsas enligt rekommendationerna på förpackningen.

Smaken av gröt, makaroner mm. kan uppskattas av en del katter, i synnerhet om smaken har invants sedan de var kattungar. Dessa livsmedel, som är avsedda för människor, fyller dock ingen funktion för katter. De mättar magen utan att tillföra lämpligt protein eller fett. De tillför endast tomma kalorier och får katten att äta mindre av det nyttiga fodret. På sikt försämrar dessa livsmedel kattens tandhälsa och de ökar även risken för sjukdomar så som diabetes och fetma.

2. Eftersom tidningspapper inte suger upp urin tillräckligt snabbt (katten får blöta fötter innan pappret hunnit suga upp vätskan) och inte går att gräva i är det inget material som lämpar sig bra för en kattlåda. Kattens naturliga beteende är att täcka över sin avföring och detta är inte möjligt om det bara finns tidningspapper i kattlådan. Man bör därför använda kattsand avsedd för kattlådor, då detta material suger upp urin snabbt och effektivt, binder lukt och det går även bra att gräva i det och täcka över avföringen. Ni kommer även att märka att det blir betydligt enklare att upprätthålla bra hygien i kattlådan. Kattlådan behöver rengöras minst dagligen.

Helst ska det finnas lika många kattlådor som katter i hushållet plus en extra låda. Om katterna ofta uträttar sina behov utomhus kan det räcka med färre lådor inomhus. Kattlådorna ska placeras med tillräckligt avstånd till mat- och vattenskålar.

3. Katternas tänder, klor och hull ska kontrolleras regelbundet. Vid avvikelser är det viktigt att kontakta en veterinär. Samma gäller om katten visar andra tecken på sjukdom eller skada. Det är därför viktigt att man kan ta i alla katter som vistas på gården. Känn igenom katten dagligen, exempelvis i samband med gos, för att upptäcka sårskador eller andra avvikelser i tid.
Katter som jagar mycket kräver ofta regelbunden avmaskning mot framför allt bandmask. Det finns receptfria läkemedel både som pasta, tablett eller spot on som droppas på nackskinn.

Är ni osäkra om ett visst tillstånd kräver veterinärvård kan ni alltid ringa till någon veterinärmottagning för råd. Ring hellre en gång för mycket än att avvakta för länge.

Uppskattat värde av djuren

Eftersom samtliga omplacerade katter var i varierande dåligt skick eller hade sjukdomar som behövde behandlas uppskattades deras finansiella värde vara noll.

Det uppstod ringa kostnader för myndigheten i samband med undersökning av katterna och avlivning/obduktion av den utmärglade hankatten.

Bakgrund

Den 20.10.2024 inkom en anmälan om misstanke om vanvård av katter.

Den 24.10.2024 utfördes en inspektion där brister konstaterades.

Den 1.11.2024 skickades inspektionsprotokollet för hörande.

Avgift och kostnader

270 €. Myndighetens handläggningstid för ärendet, inklusive undersökning av katterna uppgår till 3 timmar.

För handläggning av ärendet uppbärs en avgift om 90 euro per arbetad timme enligt avgiftstabell 8 i Ålands landskapsregerings beslut om taxa för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Taxan finns på amhm.ax/avgifter.

Tillämpade rättsnormer

Djurskyddslagen (1998:95) för landskapet Åland (DSL)

Djurskyddsförordning (1998:96) (DSF)

Förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland 38§

Besvär

Besväransvisning bifogas. Detta beslut tillämpas trots sökning av ändring, om inte förvaltningsdomstolen beslutar annat.

Beslutet justeras omedelbart.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Erica Danielsson
Sektionschef
Beslutande

Annett Pfeifer
Praktiserande veterinär
Föredragande

Bilagor

1. Besvärsanvisning
2. Faktura